

**ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ
РИЛСКИ”
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ТУРИЗЪМ”**

Георгиос Пернарис

**„Повишаване на конкурентоспособността на островния туризъм в
Гърция”**

А В Т О Р Е Ф Е Р А Т

**На дисертационен труд за присъждане на образователна и научна
степен „доктор” по научна специалност „Икономика и управление
на туризма”**

**Научен ръководител:
доц. д-р Преслав Димитров**

БЛАГОЕВГРАД, 2016 г.

**ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“
БЛАГОЕВГРАД**

**СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ТУРИЗЪМ“**

Георгиос Пернарис

**„Повишаване на конкурентоспособността на островния туризъм в
Гърция“**

А В Т О Р Е Ф Е Р А Т

**На дисертационен труд за присъждане на образователна и научна
степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление
на туризма“**

**Научен ръководител:
Доц. д-р Преслав Димитров**

БЛАГОЕВГРАД, 2016 г.

Дисертационният труд е обсъден и насрочен за публична защита на2016 г. от катедра „Туризм“ на Стопанския факултет при Югозападен Университет „Неофит Рилски“ – Благоевград.

Авторът на дисертационния труд е редовен докторант към същата катедра.

Дисертационният труд е с обем от 400 страници компютърно набран текст, от които 190 страници са основен текст; на 16 страници е представена библиографската справка, в която литературните източници на латиница са 194 на английски език и на гръцки език. Използвани са и 2 интернет източника на английски език. Преобладаващият брой литературни и информационни източници на латиница (основно на английски език) в общия брой на библиографските източници, показва желание да се проучат водещите международни публикации, имащи отношение към темата на дисертацията. Посочените публикации са от периода на последните десет години. Налични са и източници от 50-те, 60-те, 70-те, 80-те и 90-те години на отминалия век, които обаче не могат да бъдат пропуснати, поради всеобщата им значимост и ценност за изследваната тема.

Защитата на дисертационния труд ще се състои на2016 г. от часа в зала № на Стопанския факултет при Югозападен Университет „Неофит Рилски“. Материалите по защитата са на разположение в отдел „Учебен“ на Стопанския факултет при Югозападен Университет „Неофит Рилски“.

I. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Актуалност на проблематиката

Докторската дисертация, представена от Георгиос Пернарис е посветена на съвременна и значима тема за гръцката туристическа индустрия. Това ясно очертава ролята и значението на индекса на конкурентоспособността на туризма и необходимостта от създаване на модели за нуждите на инфраструктурната политика в областта на туризма в Гърция. В тази връзка следва да се подчертае, че в Гърция все още не е правено изследване относно моделирането на конкурентоспособността на островните туристически дестинации, обслужвани от различни видове транспортна инфраструктура, а глобалното прогнозиране е важен подход за оценка на наличната инфраструктура.

Изследователска теза

Основната изследователска теза, която се защитава в настоящата дисертация е следната: „Конкурентоспособността на туристическата островна дестинация може да бъде значително подобрена, посредством информацията получена от оценките за предварително определен набор от показатели за конкурентност, както и чрез прилагането на политики, стратегии и операции, специално разработени за всяка конкретна туристическа островна дестинация.

Предмет на изследване

Предметът на изследването е конкурентоспособността на туристическа дестинация и особено на островните туристически дестинации, които по същество са специфични, както в икономическо измерение, така и по обхват.

Основна цел и изследователски задачи на дисертационния труд

Целта на настоящия дисертационен труд е да се разкрият възможните посоки и комплексен механизъм за повишаване на конкурентоспособността на островните туристически дестинации и по-специално на островите Родос, Корфу и Сирос, които се

характеризират с три различни географски местоположения, различна природна среда и културен образ на дестинациите.

Изпълнението на така поставената основна цел на дисертационния труд може да се постигне чрез решаването на следните изследователски задачи:

(I) Да се очертае подходящ модел за островните дестинации за идентифициране на определящите фактори, които оказват влияние върху конкурентоспособността на туризма;

(II) Да се определи референтен набор от конкурентни дестинации в рамките на определен контекст;

(III) Да се представят количествени мерки, които разкриват относителното значение и относителната конкурентоспособност на туристическите и бизнес факторите, които се явяват определящи за конкурентоспособността на дестинацията;

(IV) Да се установи аналитична рамка за оценка на островната конкурентоспособност в сравнение с конкурентни дестинации и да се определят приоритетите за действие;

(V) Да се създаде ясна оценка на конкурентоспособността, като се имат предвид островните туристически дестинации;

(VI) Да се сравни туризма на островните туристически дестинации на базата на получената оценка;

(VII) Да се предложат насоки и препоръки за подобряване на конкурентоспособността на островните дестинации по примера на остров Родос.

Определените по този начин, изследователски задачи отразяват основните аспекти на проучването и неговата логическа връзка, която да помогне за постигането на целта на тезата.

До голяма степен малките островни туристически дестинации са били изключени от дебата, свързан с конкурентоспособността (Henderson 2001; Wong 1993). В този

смисъл изследването на комплексните подходи за измерване на конкурентоспособността на туристическата дестинация (Tourism Destination Competitiveness-TDC) за малките острови е сравнително рядко явление.

Методи и методология на изследването

Моделите за конкурентоспособност на туристическата дестинация (TDC) са насочени предимно към големите страни и са неподходящи за прилагане по отношение на малките острови и свързаните с тях характерни особености. В този смисъл те практически не са адаптирани към малките дестинации.

При някои от проучванията, които са фокусирани върху конкурентоспособността на туристическата дестинация (TDC) в малките островни и са проведени в рамките на последните пет години, са използвани синтетични показатели за сравняване на дестинации (например Craigwell 2007; Croes 2010). Това от своя страна не предоставя особена полза за заинтересованите страни в туризма, поради факта, че за тях ключово значение има отговорът на въпросите защо, къде и как може да се подобри тяхната конкурентоспособност.

В контекста на казаното следва да се подчертае, че е от изключителна необходимост подобряването на конкурентоспособността на туристическата дестинация (TDC) да бъде в рамки, създадени от фактори, които са от значение за малките островни дестинации. Измервания на конкурентоспособност на базата на такива модели от една страна служат за информиране, а от друга за насочване на политиките и използваните стратегии към подобряване на конкурентоспособността на туристическата дестинация (TDC).

Ограничения и трудности пред изследването

Разработването на настоящия дисертационен труд среща редица трудности от различен характер:

1. Липсата на достатъчно статистически данни за целите на конкретното проучване;

2. Липсата и неработеността на сравнителните анализи по отношение на конкурентоспособността на отделните островни дестинации в Гърция;
3. Едностранчивостта на част от съществуващите изследвания за конкурентоспособността на туристическите островни дестинации по отношение на акцента им преди всичко върху потребителските нагласи и потребителската удовлетвореност и др.

Научна новост и полезност на дисертационния труд

В представения от кандидата Георгиос Пернарис дисертационен труд на тема „Повишаване на конкурентоспособността на островния туризъм в Гърция ” могат да се открият следните **научни и научно приложни приноси**:

1. Адаптирана е методологията за оценка на туристическите дестинации разработена от проф. М. Рибов и доц. М. Станкова по отношение на островните туристически дестинации;
2. Разработен е набор от 7 основни критерия и 70 индикатора за оценка на островните туристически дестинации;
3. Направена е оценка на конкурентоспособността на три туристически острова в три различни части на Гърция – о.Родос, о.Корфу и о.Сирос;
4. Предложен е адаптивен модел за оценка и повишаване на конкурентоспособността на островните туристически дестинации;
5. Предложени са стратегически рами за повишаване на конкурентоспособността на всеки един от трите разглеждани острова

Съдържанието на дисертационния труд е представено в следната последователност:

Въведение

Глава Първа: Теоретични въпроси на конкурентоспособността на островния туризъм:

1. Състояние и тенденции в развитието на теорията на конкурентоспособността на островния туризъм
2. Основни очертания и характеристики на островния туризъм
3. Възможности за повишаване на конкурентоспособността на островния туризъм

Глава Втора: Методологически въпроси на конкурентоспособността на островния туризъм в Гърция

1. Критерии и показатели за анализ и оценка на островния туризъм;
2. Методи за анализ и оценка на конкурентоспособността на островния туризъм;
3. Стратегии за повишаване на конкурентоспособността;

Глава Трета: Приложни проблеми на конкурентоспособността на островния туризъм

1. Анализ и оценка на конкурентоспособността на островите Родос, Корфу и Сирос;
2. Разработване на стратегическа рамка за повишаване на конкурентоспособността на островите Родос, Корфу и Сирос;
3. Подобряване на стратегията за повишаване на конкурентоспособността на островите Родос, Корфу и Сирос;

Заклучение
Исползвана литература
Приложения

II. ОСНОВНО СЪДЪРЖАНИЕ

Глава първа: „Теоретични въпроси на конкурентоспособността на островния туризъм:

Главата е структурирана в три точки: 1. Състояние и тенденции в развитието на теорията на конкурентоспособността на островния туризъм, 2. Основни очертания и характеристики на островния туризъм, 3. Възможности за повишаване на конкурентоспособността на островния туризъм.

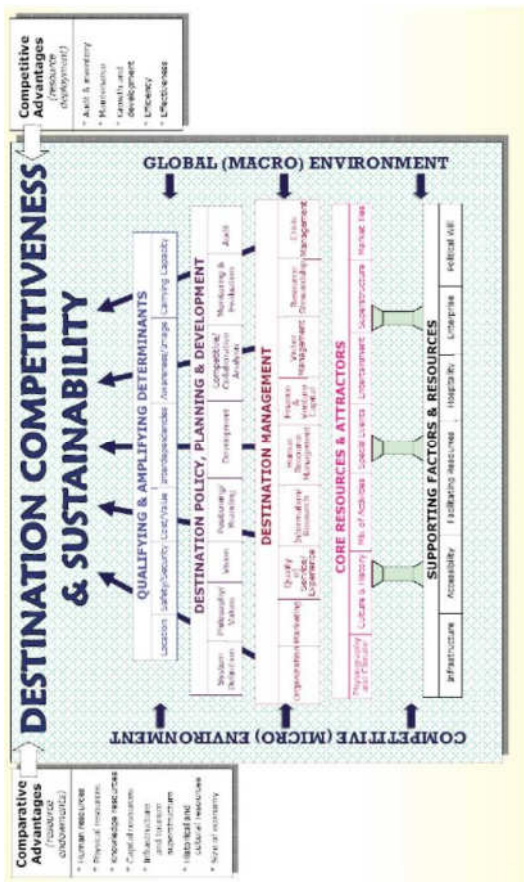
В Първата точка е дефиниран терминът международна конкурентоспособност и конкурентоспособност на туристическата дестинация (Tourism Destination Competitiveness / TDC), като са посочени някои от основните функции и характеристики на конкурентоспособността в туризма.

В литературата, която разглежда въпроса, свързан с конкурентоспособността се акцентира върху две обширни перспективи, а именно: микро подходът, който поставя фирмата и индустрията в центъра на конкурентния анализ, и макро подходът, който се фокусира върху нацията. Представени и разгледани са модели на конкурентоспособността в туризма, както и проучвания, които съдържат сложни единични променливи модели или представят ограничени рамки, които имат за цел да обяснят конкурентоспособността в туризма, като с малки изключения се съсредоточават върху разработването на цялостни модели за конкурентоспособност на туристическата дестинация (TDC), включващи множество елементи.

Представен е моделът на конкурентоспособност на туристическа дестинация - TDC (Tourism Destination Competitiveness) на Крауч и Ричи (1999), който се основава на обоснован подход за конкурентоспособността. Практически основата на тяхното проучване произлиза от поредица от интервюта с изпълнителни директори от Конвенцията и посетителските бюра на водещите северноамерикански градски туристически дестинации (Ричи и Крауч 2003), като тяхната

работа се базира на хипотезата, че TDC се влияе от широк спектър от бизнес условия, както и от условията за туризъм.

Фигура 1.1.Модел на конкурентоспособност на туристическата дестинация на Крауч и Ричи

Източник: Ritchie & Crouch (2000)

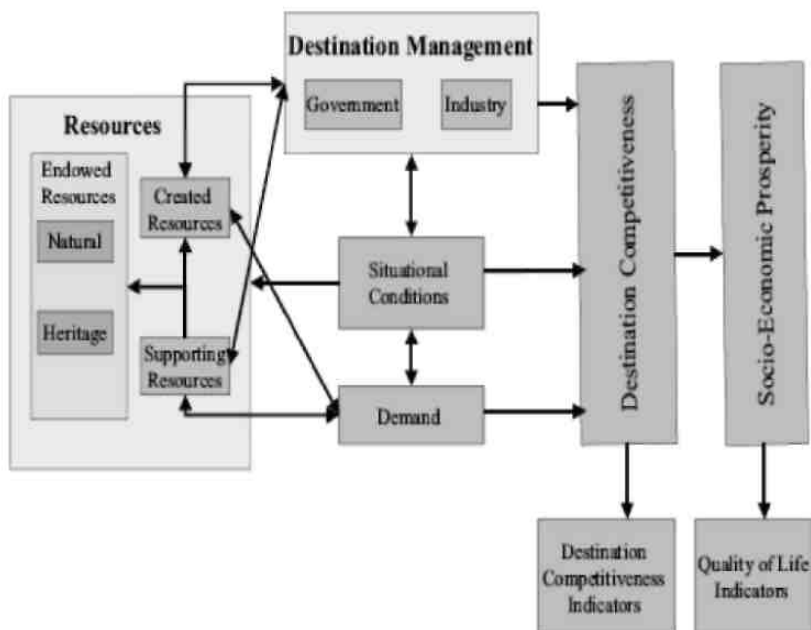
Модел Хийт (2003 г.)

TDC моделът на Хийт (2003 г.) за конкурентоспособност на туристическата дестинация се влияе от необходимостта от стратегии за намаляване на бедността в Южна Африка. Хийт (2003 стр. 2) възприема туризма като ефективен начин, чрез който бедността може да бъде смекчена и да се постигне устойчив растеж ", при условие, че туристическият сектор на всички нива (национално, регионално и местно равнище) се превърне в стратегически приоритет и е устойчив и конкурентоспособен в международен план". Неговите изследвания се базират върху маркетинга на дестинациите в Южна Африка (Heath 1988, 1989), като използва подход за моделиране на конкурентоспособността на туристическа дестинация. Подобно на рамките за конкурентоспособност на другите туристически дестинации, Хийт развива своя модел, като приема елементи от моделите за международната конкурентоспособност (напр. Портър 1990), както и основните компоненти на модела на Ричи и Крауч (2003), както и показателите от Дуайър и Ким (2003). Според Хийт (2003, стр. 8) съществуващите генерични модели на конкурентоспособност на туристическа дестинация TDC " не са разработени, за да се осигури адекватно интегрирано решение на различни въпроси, които са свързани с понятието "конкурентоспособност" и не поставят достатъчен акцент върху ключовите фактори за успех (каквито са напр. хората/човешкият капитал) и жизнените връзки (комуникация и управление на информацията), които трябва да бъдат взети предвид при разработването на цялостна рамка на устойчива конкурентоспособност на дестинацията".

Модел на Дуайър и Ким (2001, 2003)

Дуайър и Ким (2003) и Дуайър, Мелор, Ливиац, Едуардс и Ким (2004 г.) извършват проучвания, които се фокусират върху създаването и прецезирането на модела на конкурентоспособност на туристическата дестинация (TDC) за оценка на резултатите на дестинация на базата на редица индикатори.

Figure 1.2 The Dwyer & Kim's Integrated Model of Destination Competitiveness

Източник: Dwyer & Kim (2003)

Във втора точка, фокусът е върху островите, представляващи туристически дестинации и особено малките острови, които се характеризират с интензивна изолираност (малък размер, отдалеченост, определена идентичност на жителите), която извежда на преден въпроса, свързан с баланса между околната среда, икономиката и обществото, баланс, който ако бъде нарушен биха настъпили динамични промени с преки

последници в развитието и структурата на цялата система. Всички туристически дестинации притежават естествени или изкуствени атракции, с които привличат посетители. За постигането на дългосрочна устойчивост и успех на туристическите дестинации, такива туристически атракции следва да бъдат идентифицирани и оценени. Всяка дестинация и туристически район може да реализира различно конкурентно предимство в контекста на притежаваните забележителности. Необходимо е извършването на оценка на целевите атракции, с цел създаване на по-конкурентна и качествена околна среда за планирането и развитието на туризма.

В трета точка се предлагат редица концептуални модели и подходи за развитие на конкурентоспособността на дестинацията, които до известна степен са проучени, но емпиричните изследвания и резултатите от тестването и валидирането на предложените модели са ограничени. Освен това, не е установено, кои конкурентни стратегии са считани за по-надеждни от заинтересованите страни в туризма, по отношение на целевите атракции и ресурси.

Глава Втора: Методологически въпроси на конкурентоспособността на островния туризъм в Гърция:

Трите точки, разработени в тази глава са: 1.Критерии и показатели за анализ и оценка на островния туризъм; 2.Методи за анализ и оценка на конкурентоспособността на островния туризъм; 3. Стратегии за повишаване на конкурентоспособността.

В първа точка се предлагат на критерии и показатели за анализ и оценка на островния туризъм. Представени са определения на различни автори за критерий и показател.

Таблица 2.0 Индикатори за измерване на конкурентоспособността на островните туристически дестинации.

Таблица 2.0 Индикатори за измерване на конкурентоспособността на островните туристически дестинации
A / A
ФАКТОР / индикатор
1 Природна привлекателност и климат
1.1 Природни ресурси (плажове, гори и т.н.)
1.2 Исторически и археологически обекти
1.3 Художествени и архитектурни особености
1.4 Културни атракции
1.5 Събития
1.6 Дейности за свободното време
1.7 Вечерни забавления и нощен живот
1.8 Гастрономия- типични продукти
1.9 Възможности за пазаруване
1.91 Приключенски дейности / почивни бази
1.92 Привлекателност на климата
2. Туристически услуги

2.1 Качество на настаняване (хотели, ресторанти и т.н.)
2.2 Екологичност на местата за настаняване
2.3 Качество на доставка на хотелска храна
2.4 Пристанища, летища (Условия, инфраструктура)
2.5 Използване на информационните технологии от туристически фирми
2.6 Комуникация между туристи и жители
2.7 Спортни съоръжения (например, голф, тенис)
2.8 Туристическа информация
3 Общи инфраструктури на туристическите дестинации
3.1 Екологичност и качеството на транспортните услуги
3.2 Качество на пътната система
3.3 Комуникационна система
3.4 Достъпност на съоръжения за хора с увреждания
3.5 Съоръжения за медицинска помощ
3.6 Канализация и депониране на твърди отпадъци
3.7 Качество на услугата
3.8 Ефективност на митническото обслужване
3.9 Чистота на дестинацията

4 Климат и положителни фактори,
4.1 Достъпност на местоположение (директни полети до дестинацията, разстояние до местоположението)
4.2 Близост до други туристически дестинации
4.3 Целеви контакти с основните пазари
4.5 Финансови институции в туристическа дестинация / обмяна на валута и др./
4.6 Наличие на местни фирми
4.7 Местна доставка на стоки и услуги на туристите и туристическия бизнес
4.8 Ниво на професионални умения в областта на туризма
4.9 Гостоприемство на местните жители
4.91 Качество на околната среда
4.92 Безопасност / сигурност
5. Туристическа политика, планиране и развитие
5.1 Политически ангажимент за туризъм
5.2 Интегриран подход за планиране на туризма
5.3 Съвместим подход на планирането на развитието на туризма и околната среда
5.4 Ангажимент на публичния сектор да минимизира негативното влияние на туризма върху околната среда

5.5 Ангажимент на публичния сектор да минимизира негативни социални последици от туризма върху местната общност
5.6 Ангажимент на публичния сектор за максимално увеличаване на икономическите въздействия на туризма върху местната общност
5.7 Ясни политики за създаване на реални възможности за работа
5.8 Сътрудничество между представителите на публичния сектор за развитие на местния туризъм
5.9 Сътрудничество между обществения и частния сектор за развитие на местния туризъм
5.91 Акцент върху участието на общността в планирането на туризма
6 Управление на дестинация
6.1 Ефективно позициониране на дестинацията
6.2 Ефективно сегментиране на пазара
6.3 Ефективност в създаването на туристически преживявания
6.4 Туристическа дестинация комуникация
6.5 Посетителско управление и удовлетвореност
6.6 Туристически насоки и информация
6.7 Стопанисване на природната среда

6.8 Туризм управление въздействия и мониторинг
6.9 Ефективност и управление на дестинацията
7.0 Насърчаване на партньорството между публичния и частния сектор
7.1 Насърчаване на партньорството между туристическите предприятия
7. Фактор за търсене
7.1 Интереси на туристите към природното и културното местното наследство
7.2 Отношение на туристите към местните традиции и ценности
7.3 Качество на туристическите услуги / информираността на туристите за околната среда
7.4 Повишаване на популярността на дестинацията
7.5 Сезонността в туризма
7.6 Ниво на повторни посетители
7.7 Цена - Конкурентоспособност / стойност на парите в дестинацията - преживявания
7.8 Развитие на туризма, което да откликва на нуждите на посетителите

Източник: Г.Пернарис (2016)

Във втора точка са представени различни методи, а именно: многогодишен метод, основан на използването на

единични показатели за конкурентноспособност; **комплексния подход за оценка на конкурентноспособността; метода на стойностните регресии; метода на граничните и номинални стойности; метода на еквивалентни пропорции;** експертния метод. Друг вид първичен метод, който се използва в анализа и оценката на регионалните особености в настоящата дисертация е методът на интервюто.

Критериите, разработени от проф. д-р Манол Рибов са модифицирани и завършени, така че да показват обективната реалност в изследваните региони.

Формулата за изчисляване на сложната съвкупност на индикатор за конкурентноспособността е следната:

(2.4)

$$CIC = (W_1C_{NAC} + W_2I_{TS} + W_3C_{GI} + W_4C_{GSF} + W_5C_{TPPD} + W_6C_{DM} + W_7C_{DF}),$$

където:

CIC - е сложен комплексен показател за конкурентноспособност на регионите, които развиват островния туризъм;

W - е теглото на критерий;

C_{NAC} е комплексен критерий за групата за природна привлекателност на оценената островна дестинация;

I_{TS} е комплексен критерий за групата за туристически услуги на оценената островна дестинация;

C_{GI} е комплексен критерий за групата за туристическата инфраструктура на оценяваната островна дестинация;

C_{GSF} - е комплексен критерий за групата на подкрепящите фактори на оценяваната островна дестинация;

C_{TPPD} е комплексен критерий за групата на туристическата политика, планиране и развитие на оценяваната островна дестинация;

C_{DM} е комплексен критерий за групата на управление на дестинацията на оценената островна дестинация;

C_{DF} е комплексен критерий за групата за фактор на търсенето на оценената островна дестинация.

Всеки от критериите се изчислява с помощта на следното уравнение:

$$(2.5) \quad W_i C = (w_1 I_{1.1} + w_1 I_{1.2} + w_1 I_{1.3} + w_1 I_{1.4} + w_1 I_{1.5} + w_1 I_{1.6} + w_1 I_{1.7} + w_1 I_{1.8} + w_1 I_{1.9} + w_1 I_{2.0} + w_1 I_{2.01})$$

$$(2.6) \quad W_i C = (w_2 I_{2.1} + w_2 I_{2.2} + w_2 I_{2.3} + w_2 I_{2.4} + w_2 I_{2.5} + w_2 I_{2.6} + w_2 I_{2.7} + w_2 I_{2.8})$$

$$(2.7) \quad W_i C = (w_3 I_{3.1} + w_3 I_{3.2} + w_3 I_{3.3} + w_3 I_{3.4} + w_3 I_{3.5} + w_3 I_{3.6} + w_3 I_{3.7} + w_3 I_{3.8} + w_3 I_{3.9})$$

$$(2.8) \quad W_i C = (w_4 I_{4.1} + w_4 I_{4.2} + w_4 I_{4.3} + w_4 I_{4.4} + w_4 I_{4.5} + w_4 I_{4.6} + w_4 I_{4.7} + w_4 I_{4.8} + w_4 I_{4.9} + w_4 I_{5.0} + w_4 I_{5.11})$$

$$(2.9) \quad W_i C = (w_5 I_{5.1} + w_5 I_{5.2} + w_5 I_{5.3} + w_5 I_{5.4} + w_5 I_{5.5} + w_5 I_{5.6} + w_5 I_{5.7} + w_5 I_{5.8} + w_5 I_{5.9} + w_5 I_{6.0})$$

$$(3.0) \quad W_i C = (w_6 I_{6.1} + w_6 I_{6.2} + w_6 I_{6.3} + w_6 I_{6.4} + w_6 I_{6.5} + w_6 I_{6.6} + w_6 I_{6.7} + w_6 I_{6.8} + w_6 I_{6.9} + w_6 I_{7.0} + w_6 I_{7.1})$$

$$(3.1) \quad W_i C = (w_7 I_{7.2} + w_7 I_{7.3} + w_7 I_{7.4} + w_7 I_{7.5} + w_7 I_{7.6} + w_7 I_{7.7} + w_7 I_{7.8} + w_7 I_{7.9})$$

За да се оцени относителния агрегиран коефициент за конкурентоспособност, който има за цел да сравни конкурентоспособността на трите острова се използва следната формула:

$$(3.2) \quad R_{cic} = \frac{CIC_e}{CIC_b},$$

където:

R_{CIC} е относителният агрегиран коефициент за конкурентоспособност на оценената дестинация;

CIC_e е комплексен показател на конкурентоспособност на оценената дестинация;

CIC_b е комплексен показател на конкурентоспособност на базовия регион за островен туризъм, с който е направено сравнението.

$$(3.3) \quad CIC_R = \frac{250.85}{20} = 12.54$$

$$(3.4) \quad CIC_C = \frac{240.09}{20} = 12.00$$

$$(3.5) \quad \frac{CIC_R}{CIC_C} = \frac{12.54}{12.00} = 1.045$$

$$(3.6) \quad \frac{CIC_R}{CIC_C} = \frac{12.54}{12.00} \times 100 = 1.045 \times 100 = 104.5\%$$

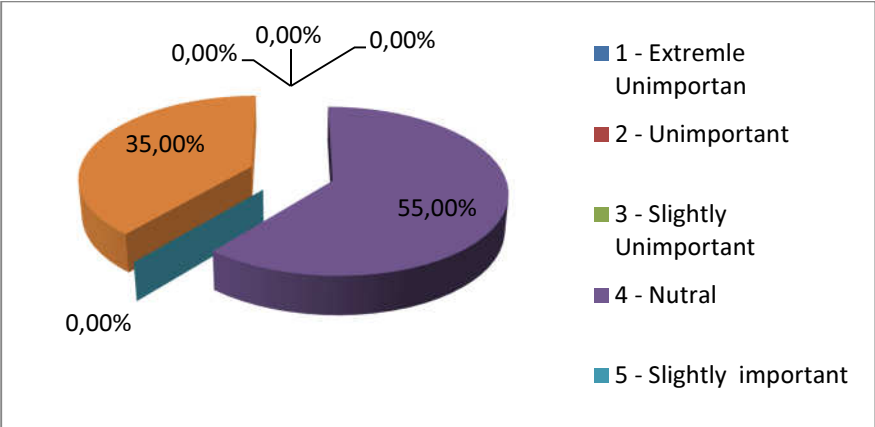
Когато стойността на относителния генерализиран комплексен показател за конкурентоспособност е по-голяма от 1, то регионът, предмет на оценка за островния туризъм е по-конкурентоспособен в сравнение с конкурентния регион на първоначалното ниво. Когато стойността на относителния обобщен комплексен показател за конкурентоспособност е по-малка от 1, регионът предмет на оценка е по-слабо конкурентоспособен от конкурентния регион на първоначалното ниво. Чрез методите за оценка на конкурентоспособността на дестинацията или продукта се прави оценка на междурегионалните различия като се използва анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите (разработена от Алберт Хъмфри), известен също като SWOT анализ

В трета точка е разгледан Методът на оценъчната карта (Balanced Score Cards) и Методът на стратегическите карти.

Представени и анализирани са резултатите от проведеното анкетно проучване. Диаграмите по-долу визуализират резултатите за част от използваните индикатори за оценка на конкурентоспособността на съответните три островни дестинации о. Родос, о.Корфу и о.Сирос.

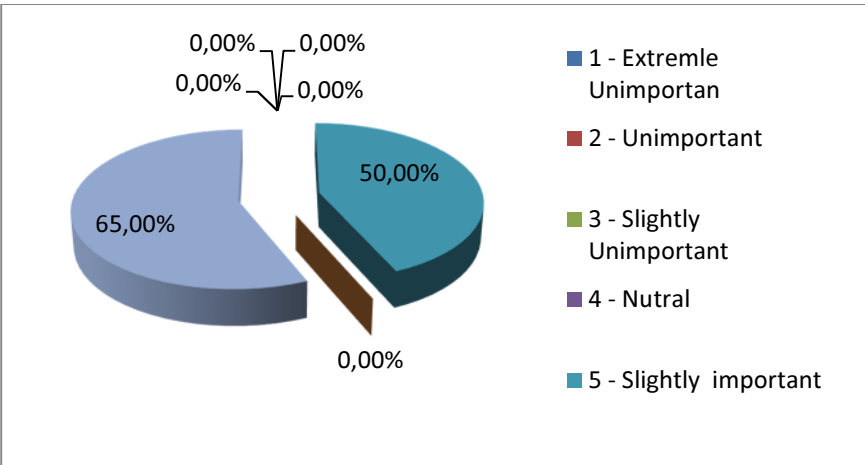
Въпрос 12. Оценете важността на всеки важен за туризма специфичен индикатор, отговарящ на конкурентно-способността на островните туристически дестинации в Средиземноморския регион като заградите цифрата, която най-добре отразява Вашето мнение.

Индикатор 2.1 Качество на условията за настаняване (хотели, ресторанти и др.) за остров Родос

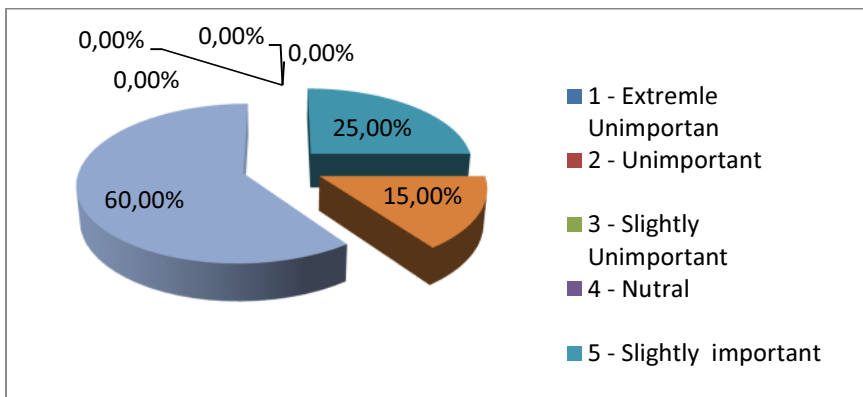
Източник: Г. Пернарис (2016)

Индикатор 2.1 Качество на условията за настаняване (хотели, ресторанти и др.) за остров Корфу

Източник: Г. Пернарис (2016)

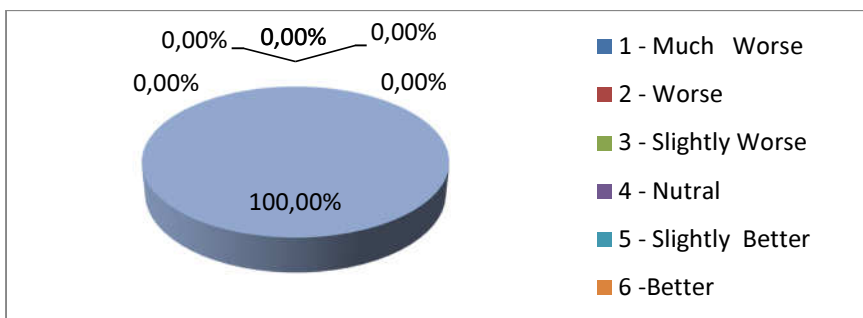
Индикатор 2.1 Качество на условията за настаняване (хотели, ресторанти и др.) за остров Сирос

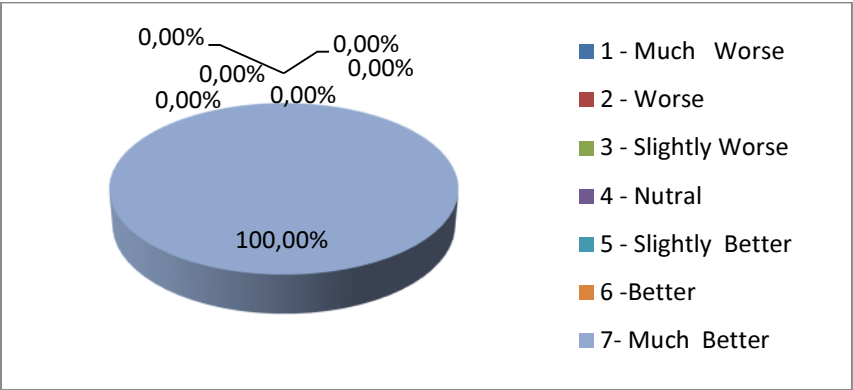
Източник: Г.Пернарис (2016)

Въпрос 14. Оценете конкурентоспособността на остров Родос по всеки един от следните специфични индиктори в сравнение с конкурентните дестинации като отбележите цифрата, която най-добре отразява мнението Ви.

Индикатор 2.1 Качество на условията за настаняване (хотели, ресторанти и др.) за остров Родос

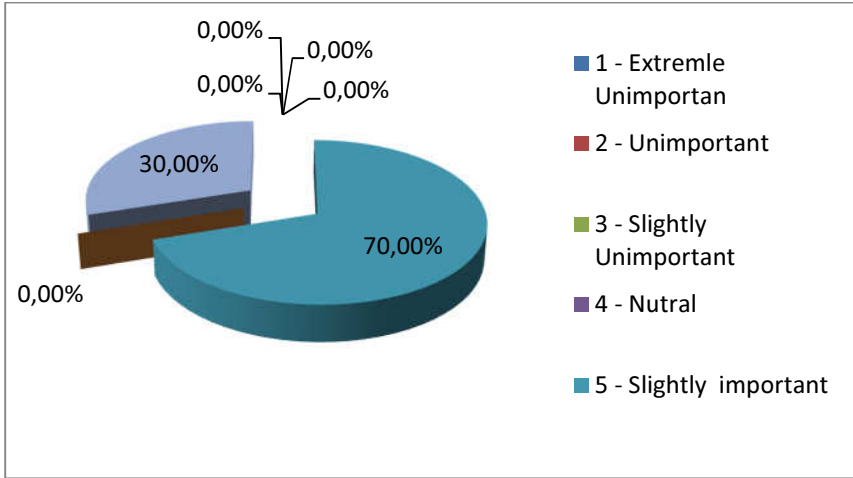

Индикатор 2.1 Качество на условията за настаняване (хотели, ресторанти и др.) за остров Корфу

Източник: Г.Пернарис (2016)

Индикатор 2.1 Качество на условията за настаняване (хотели, ресторанти и др.) за остров Сирос

Източник: Г.Пернарис (2016)

Глава Трета: Приложни проблеми на конкурентоспособността на островния туризъм.

В първа точка са представени островите Родос, Корфу и Сирос с географското им местоположение, услуги по настаняване, инфраструктура, плажове, природа и исторически забележителности.

Остров Родос се намира в Югоизточната част на Егейско море, близо до бреговете на Мала Азия, като той е най-големият остров на Додеканезите (серия от осемнадесет острови, различни по размер и форма).

Лесно достъпен е по море от пристанище Пирея или по въздух, тъй като има редовни полети до и от Атина и на основните европейски и неевропейски градове.

Карта на остров Родос

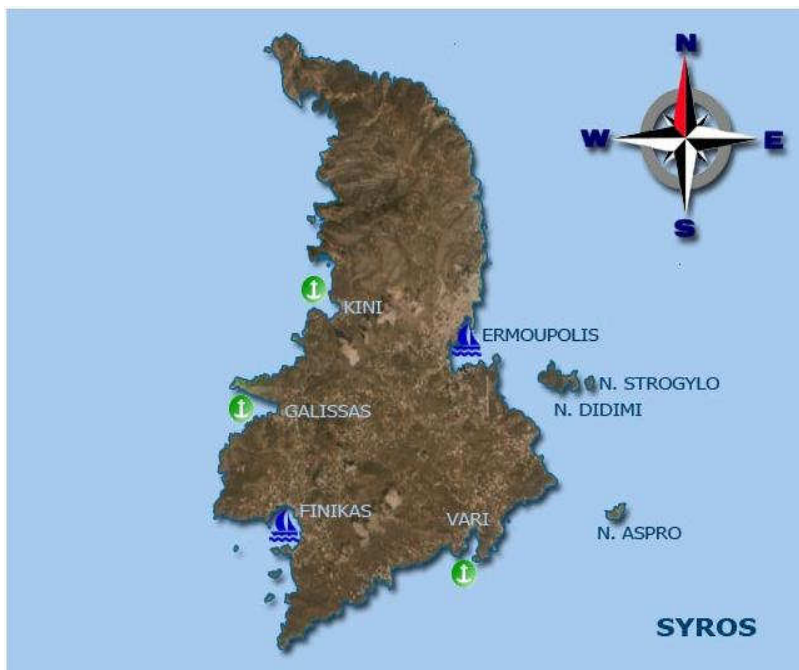
Остров Корфу е един от седемте Йонийски острови, разположени в северозападната част на Гърция, на входа на Адриатическо море.

Карта на остров Корфу (Керкира)

Остров Сирос, с площ от 84 кв. км. и брегова ивица от 87 км., се намира в средата на Цикладските острови. Той е административен център на Цикладите, и неговото постоянно население е около 20 000 жители.

Карта на остров Сирос

Във втора точка са представени примери за изработване на Стратегия за повишаване на конкурентоспособността на островите Родос, Корфу и Сирос.

Особено внимание е обърнато на формулирането на стратегически цели и мерки за тяхното реализиране от гледна точка на т.нар. „клиентска перспектива“, за да може да се повиши конкурентоспособността именно по отношение на онези критерии, при които се отита в най-голяма степен удовлетвореността на клиентите.

Табл.2.1 Обобщен Индекс за Конкуентоспособност за островите Родос, Корфу и Сирос.

ОБОБЩЕН ИНДЕКС ЗА КОНКУЕНТОСПОСОБНОСТ	Родос	Корфу	Сирос
Оценъчна карта.1	14	13.6	11.2
Оценъчна карта.2	14.4	13.7	10.08
Оценъчна карта.3	14.4	13.7	9.93
Оценъчна карта.4	9.1	8.4	10.13
Оценъчна карта.5	11.43	10.88	10.7
Оценъчна карта.6	12.06	12.34	11.36
Оценъчна карта.7	12.6	13.15	11.32
Оценъчна карта.8	12.99	12.85	11.11
Оценъчна карта.9	13.29	13.14	9.92
Оценъчна карта.10	12.39	12.34	9.37
Оценъчна карта.11	12.31	11.74	9.37
Оценъчна карта 12	13.81	13.7	9.72
Оценъчна карта.13	9.1	9.37	9.55
Оценъчна карта.14	9.58	9.37	9.84

Оценъчна карта.15	12.06	12.52	9.36
Оценъчна карта.16	13.68	13.15	9.5
Оценъчна карта.17	13.28	13.15	9.6
Оценъчна карта.18	12.99	11.71	10.25
Оценъчна карта.19	13.29	8.94	11.16
Оценъчна карта.20	14.09	12.34	11.68
Общо:	250.85	240.09	205.15
Процентен дял	1254.25 %	1200.45 %	20515.00 %

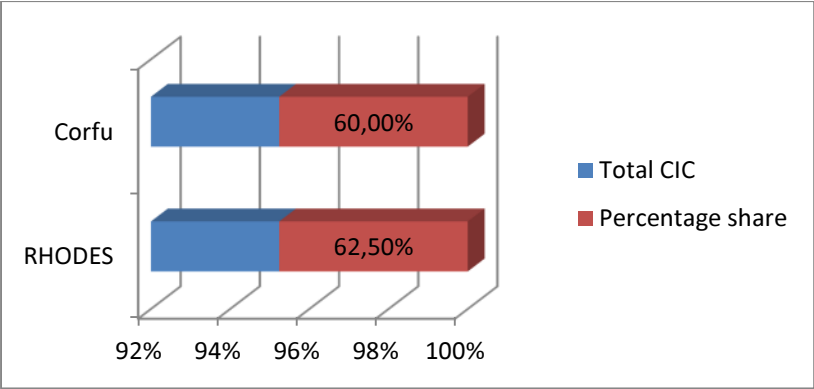
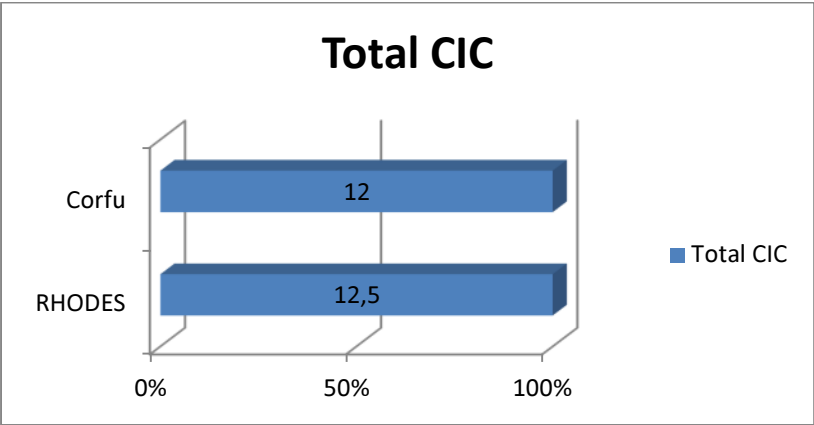
Източник: Г. Пернарис (2016)

Таблица 2.2 Обобщен конкурентен индекс за Родос, Корфу и Сирос (Дял в проценти).

ОБОБЩЕН ИНДЕКС ЗА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ :	Родос	Корфу	Сирос
Обобщен СИС индекс за конкурентоспособност	12.5	12	10.25
Процентен дял	62.50%	60.00%	51.25%

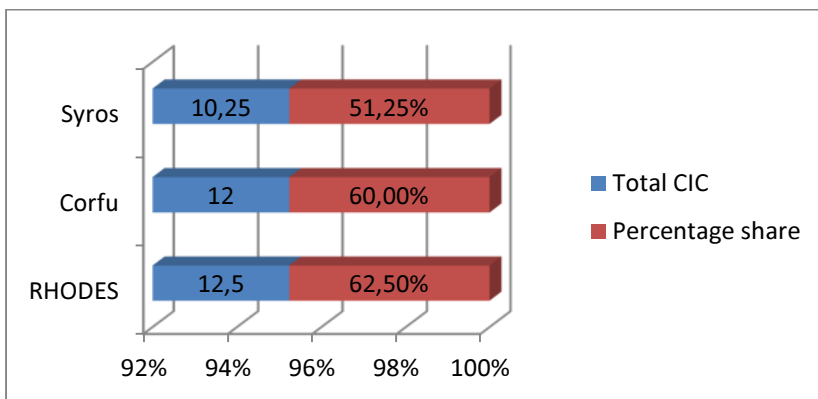
Източник: Г. Пернарис (2016)

Фигури 3.4 и 3.5 **Общо общите конкурентни индекси за островите Родос и Корфу**

Източник: Г. Пернарис (2016)

Фигура 3.6 **Комплексни индекси за конкурентоспособност на островите Родос, Корфу и Сирос (Дял в проценти)**

Източник: Г. Пернарис (2016)

Трета точка представя прилагането на стратегията за увеличаване на конкурентоспособността на островите Родос, Корфу и Сирос.

Таблица 4.6: Рамка на стратегията за повишаване на конкурентоспособността чрез координиране на туристическите услуги – цели.

№	Рамка на стратегия за повишаване на конкурентоспособността на островните туристически дестинации - чрез координиране на туристически услуги – цели:
1.	"Постигането на координирани съвместни действия между остров Родос, Корфу и Сирос"
2.	"Развитие и реализация на съвместни туристически продукти"

3. "Подобряване на организацията и качеството на туристическия продукт"

4. "Повишаване присъствието на изследваните острови и удължаване на сезона, чрез развитие на алтернативни форми на туризъм";

5. "Подобряване на рекламата и комуникационната политика на регионите, предлагащи островния туризъм"

6. "Подобряване на политиката за разпределение на регионите, предлагащи островния туризъм";

7. "Подпомагане на съвместни усилия за икономическо развитие и повишаване на заетостта"

Източник: Г. Пернарис (2016)

Тази стратегия за увеличаване на конкурентоспособността на дестинациите за островен туризъм на островите Родос, Корфу и Сирос показва нуждата от прилагане на набор от действия, някои от които се нуждаят от промяна в подхода, т.е. по-ефективна организация на работата, и нови партньорства. Други действия, обаче, предполагат, инвестиране в технически съоръжения, оборудване или човешки ресурси. Тези действия могат да бъдат финансирани чрез държавна намеса и чрез фондовете на Европейския съюз. Очаквани основни резултати от изпълнението на стратегията са: повишаване на конкурентоспособността на островите Родос, Корфу и Сирос като островни туристически дестинации, развитието на местните икономики което да кара местните жители да остават в родните си градове и да се привличат нови жители, както и увеличаване на заетостта.

III. НАСОКИ ЗА БЪДЕЩА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА РАБОТА

Актуалността и широкото приложно поле на разгледаните в дисертационния труд въпроси предопределят основните насоки за допълнителни проучвания по настоящата тема. Те могат да се очертаят в следните направления:

1. Да се разшири и доразвие предложената рамка на стратегия за повишаване на конкурентоспособността на и за други островни туристически дестинации в Република Гърция като островите Закинтос, Тасос, Парос и др.
2. Да се проследят и анализират резултатите от прилагането на планираната стратегическа рамка на островите Сирос, Родос и Корфу (Керкира) др.
3. Да бъде определена взаимозависимостта между отделните критерии и показатели за конкуренто-способност при едно последващо допълващо анкетно проучване след период от пет до седем години .

IV. СПРАВКА ЗА НАУЧНИТЕ ПРИНОСИ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

1. Адаптирана е методологията за оценка на туристическите дестинации разработена от проф. М. Рибов и доц. М. Станкова по отношение на островните туристически дестинации;
2. Разработен е набор от 7 основни критерия и 70 индикатора за оценка на островните туристически дестинации;
3. Направена е оценка на конкурентоспособността на три туристически острова в три различни части на Гърция – Родос, Корфу и Сирос;
4. Предложен е адаптивен модел за оценка и повишаване на конкурентоспособността на островните туристически дестинации;
5. Предложени са стратегически рами за повишаване на конкурентоспособността на всеки един от трите разглеждани острова

V. СПИСЪК НА ПУБЛИКАЦИИТЕ СВЪРЗАНИ С ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

1. "The role of the international and regional organizations in tourism development", Ruska Krasteva, G.Pernaris, "Cultural Corridor" Western Trans-Balkan road "- cultural tourism without borders" 2016 (под отпечатък);
2. "Criteria and indicators for the tourism competitiveness of the islands of Rhodes, Syros and Corfu", G.Pernaris, Sophia Mirchova, Preslav Dimitrov; TMS international conference Algarve 2016, Olhiao, Portugal;

Накрая бих искал да изкажа благодарността си на всички, които ми помогнаха за разработването на настоящия дисертационен труд. Специални благодарности поднасям на научния си ръководител доц. д-р Преслав Димитров, за безценната му подкрепа и за вниманието, с което се отнесе към настоящата разработка. Изрично бих искал да изкажа благодарностите си и към проф. д-р Георги Георгиев, проф. д-р Борис Колев, доц. д-р Мария Станкова, гл.ас. д-р Илинка Терзийска, гл.ас. д-р Гергана Ангелова, гл.ас. д-р Руска Кръстева, д-р София Мирчова и всички членове на академичния състав на Катедра "Туризм" за указанията, напътствията и подкрепата при разработването на настоящия дисертационен труд.

Изказвам благодарности на семейството си за безкрайната подкрепа, която ми оказаха за завършването на настоящия дисертационен труд.

докторант Георгиос Пернарис